

ABONAMENTELE

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., 1/2 an 2 fl. 50 cr., 1/4 an 5 fl., 1 an 10 fl.
Pentru ducerea la casă cu 16 cr. pe lună mai mult.

Pentru mozarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., 1/2 an 3 fl. 50 cr., 1/4 an 7 fl., 1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

1/4 an 10 franci, 1/2 an 20 franci, 1 an 40 franci.

Abonamente se fac numai plătinându-se înainte.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

INSERTIUNILE

Un șir garmond prima-dată 7 cr., a doua-oră 6 cr., a treia-oră 5 cr., și timbru de 30 cr.

Redacția și administrația: Strada Poplace Nr. 15.

Se prenumără și la poste și la librării.

Epistole nefrancate se refușă. — Manuscripte nu se înăoiază

Numeri singuratici à 5 cr. se vând la »Tipografia», soc. pe acțiun

Numeri singuratici à 20 bani se vând la librăria G. Cârjan, Ploesti

Demnitatea națională.

(S). Spiritele sânt agitate în România și luptă înverșunată s'a pornit pe toate liniile în contra guvernului actual român.

S'a pus la o parte toate interesele de partid, și fracțiunile politice din țară și-au dat mâna să lupte împreună pentru a salva ceea ce trebuie salvat: *onoarea națională*.

Lupta se poartă pentru steag; pentru steagul pe care e scrisă *demnitatea națională*, și în această luptă sfântă vedem întrate puterile cele mai bune și mai viguroase ce le are astăzi România.

Lupta e nobilă, e frumoasă, e isvorită din cel mai curat sentiment național, de aceea ne înveselește.

Ne înveselește și ne dă putere nouă, ca și noi să ținem tot sus și falnic steagul național.

Și sperăm, că ori-cum se va termina lupta în România, steagul va eși biruitor din ea.

Era de datoria fraților din regat să sară ca un singur om și să arete celor ce își băteau joc de steagul nostru, că mâni nespălate nu se pot atinge de el; și cu bucurie vedem că frații din România își cunosc această datorie și o împlinesc cu sfințenie.

Energia cu care au început lupta pentru salvarea steagului ne îndreptățește să presupunem, că-l vor scoate înțreg și curat din luptă. Vor scoate de pe el toate petele ce i-le-a făcut un Bánffy și un Jeszenszky oare-care, grație nedestoiniciei celor ce datori erau să-l apere și să-l ferească de pete.

Cetitorii știu despre ce e vorba. Broșura lui Jeszenszky despre politica lui Bánffy în chestia naționalităților a alarmat întreaga Românie. În broșură se fac destăinuirii și se înșiră fapte concrete, din cari se poate conchide, că Bánffy ar fi avut complici.

Complicii lui Bánffy, zic frații din regat, stau pe băncile ministeriale, de aceea se ducem lupta în contra lor!

Guvernul român, zic frații din regat, a dat mână de ajutor lui Bánffy, ca să-și ducă la îndeplinire toate planurile ce le avea, cu venirea sa la putere, pentru sugrumarea mișcării naționale, de aceea guvernul se-și părăsească locul!

Nu știm ce întorsătură vor lua lucrurile în România, acum, după ce dl Sturdza, prim-ministrul român, a ținut să-și apere poziția atât în cameră cât și în senat, și după ce majoritățile din ambele corpuri legitimoare i-au votat încredere, identificându-se în modul acesta cu toate faptele dlui ministru-prim-ministru din România.

Știm însă un lucru: că faptele împlinite, cunoscute de întreaga lume, nu se pot declara de neexistente, prin simpla afirmare că cuprinsă broșurei și — fals.

Nimic nu e fals, durere, în broșura lui Bánffy, ci tot ce se spune în ea e purul adevăr.

Nimic nu e nou în broșura lui Bánffy, pentru-că aici la noi, toate erau de mult cunoscute, așa cum sânt ele înșirate în broșură.

Nou e numai faptul, că ceea-ce era de notorietate publică, e confirmat acum și din partea cea mai competentă, de însuși Bánffy, sau de colaboratorul seu în politica de naționalități, de Jeszenszky.

De mult se știa și se spunea că Bánffy ce planuri are și de ce și-a luat pe Jeszenszky de ajutor, și acum vine însuși Bánffy și ne spune prin colaboratorii sei: da; aveți dreptate, acestea îmi erau planurile și *eață cu ce rezultate favorabile le-am știut realitate!*

Nu pentru planuri, ci pentru rezultate cade responsabilitatea asupra guvernului român!

Nu complice activ, ci complice pasiv a fost guvernul român și în special dl Sturdza, baronului Bánffy, pentru-că nu a făcut nici măcar încercarea să-i încrucizeze și zădărnicească planurile.

Nu a făcut-o nici acolo unde putea să o facă.

Amintim un singur cas, casul cel mai dureros pentru noi: *decorarea lui Jeszenszky*.

Nu dl Sturdza este competent să spună de are ori nu are vre-o importanță decorarea aceasta, ci cel ce a insistat ca decorarea să se facă, deși Jeszenszky nu avusese nici un rol la primirea Soveranilor români în Budapesta. Singur Bánffy e în drept a ști scopul decorării, și el ni-l spune rupt-ales. *A fost desavuarea politicii noastre, umilirea noastră.*

Ei bine; dl Sturdza putea să ne scutească de această rușinatoare umilire, dacă în înțelegere cu consiliul de miniștri denega extradarea brevetului pe seama lui Jeszenszky. Rămânea Jeszenszky cu decorația, dar nu avea autorizația guvernului român să o poarte!

Guvernul român însă nu a făcut-o aceasta, deși putea să o facă. *A lăsat ca noi să fim umiliți și palmuși de un Bánffy.*

Majoritățile dlui Sturdza, silite de disciplina de partid pot să voteze încredere șefului lor; presa maghiară și cea oficială română poate să-l laude; nu-l va lauda însă și nu-l va aproba istoria, forul cel mai competent în a-l judeca, chiar și numai în acest singur cas dat.

Istoria va lauda însă și va aproba lupta începută în România în contra dlui Sturdza, pentru-că e o luptă purtată pentru salvarea steagului.

Nu ne privește modul cum se duce lupta în România, dar ne privește rezultatul luptei, și acest rezultat dorim să fie *isbânda steagului*.

În chestia care ne privește și pe noi, sau poate chiar pe noi în prima linie, nu dorim să vedem nici învinși, nici învingători, — dar dorim să vedem salvată onoarea națională, *demnitatea națională*, comoara comună a tuturor Românilor.

De aceea, repetăm, ori-cum se va termina lupta începută, sperăm că steagul va eși biruitor din ea.

Aceasta o pretinde *demnitatea noastră națională*.

Sibiu, 1 Aprilie n.

Paragraful operează. Foia oficială din Viena publică ordinul împăratului, prin care guvernul austriac este autorizat, pe baza ș-lui 14 din constituție, să încasseze toate dările directe și indirecte, pe lunile Aprilie, Maiu și Iunie, și să le întrebunșeze conform legilor financiare din 1898.

Mașinaria statului funcționează bine, cum se vede, și fără parlament.

Szell se duce. Deputații de felicitare nu-și mai fac apariția în palatul prim-ministrului Szell; în schimb însă vin mereu deputații din provincii, câte cu o jalbă sau câte cu o rugare. Cele mai multe cer, ca ministrul să le dea alt comite-suprem, pentru-că sub cel actual nu se poate restabili pacea și buna înțelegere. Szell le răspunde însă așa: *nu pot satisface dorinței d-voastre, și nu pot face nici o schimbare în persoana din motivul, că eu conduc numai provisoriu ministerul de interne, și nu vreau să leg mâinile succesorului meu în chestii personale.*

Va să zică, Apponyi se apropie mereu de fotelul catifelat.

Altă concesie. »Wiener Tagblatt» comunică știrea, că ministrul de honvezi, baronul Fejérváry a primit concesiunea, să provadă honvezimea sa și cu — tunuri. Pe lângă fiecare batalion de honvezi se vor sistenta patru baterii de artilerie, firește, artilerie maghiară, cu comandă ungurească.

Presa maghiară primește știrea cu rezerve și neîncredere. Se vede, că nu-i vine să o creadă.

Bánffy și Sturdza.

— Articol din »Alkotmány».

Bartha scria despre Jeszenszky, că Bánffy l'a luat pe lângă sine drept — cap. Vorba nu se potrivește la rolul lui Jeszenszky în chestia naționalităților. Bánffy cunoaște personal pe toți fruntașii români din Ardeal; știa bine cum trebuie certați între olaltă. Pe lângă aceasta mai vine, că sub Bánffy s'a putut organiza prin părțile locuite de naționalități un serviciu de spionaj, făcut de naționalități înseși, relativ pe bani destul de puțini. Mergeau trebile bine și în București, și încă mai bine de cum s'ar crede. Bánffy a avut oameni chiar la Liga și pretutindenea, unde oamenii puteau fi câștigați pe o cale oare-care.

Complexul acestor date a trecut prin mâna celui ce a apreciat cu laude politica de naționalități a lui Bánffy, în broșura mult amintită. (Înțeleg pe Jeszenszky. R. »Trib.») Datele, cuprinse în carte, corespund în cea mai mare parte faptelor. Luând lucrul din punctul de vedere al lui Bánffy, a fost greșeală, că autorul a trecut limitele prescrie de prudența politică și a devenit prea comunicativ. Am spus, că broșura va scoate naționalitățile din țifini, ales pe Români din Ardeal și din România și va agita fundamental.

Așa s'a întâmplat. Sturdza, care în chestia națională română, ca șef de opoziție, a atacat guvernul maghiar în modul cel mai violent, și care tocmai sgândărind chestia aceasta, a pus piciorul pe treptele ce duc la presidenția ministerială, ca ministru-prim-ministru s'a pus în legătură directă cu Bánffy și a mișcat toate petrele, ca Români să modifice programul lor dela 1881. Dacă Români o făceau aceasta, puteau să fie astăzi reprezentați și ei în parlament, întocmai ca și Sași.

După-cum cunoaștem noi situația, Sturdza, prim-ministrul român în chestia aceasta a făcut într-o toată ceea-ce dorea Bánffy. Lucrul era imposibil, dacă între ei nu ar fi fost nici o legătură. Dar a fost. Cine o trage aceasta la îndoială, nu are decât să citească broșura.

În cele următoare se spune cum Sturdza a fost atacat la cameră din partea opoziției, și cum Sturdza s'a apărut cu ceea, că broșura e falsă și că n'are nici o importanță, precum nu are importanță nici decorarea lui Jeszenszky. Se reproduce apoi moțiunea votată de cameră și se continuă astfel:

»Ei bine; Sturdza nu are dreptate când zice, că conservativii au căzut prin nedestoinicia lor și prin inferioritatea moralei lor politice; ci i-a trântit Sturdza, pe chestia transilvană».

În continuu cerea în coloanele ziarelor sale, că pentru memorandiștii tratate să se facă ceva. După croirea sentinței dela Cluj, el a agitat în toate orașele României opinione publică, și el a făcut imposibil cabinetul conservativ. El și nime altul.

Nu e adevărat, o spunem în modul cel mai categoric, că distingerea lui Jeszenszky cu ordin român nu ar avea nici o importanță. Cei ce știu, câte greutăți a delăturat din calea lui Sturdza tocmai secția maghiară de naționalități, pentru-că el (Sturdza) se poate naționaliza și el (Sturdza) naționalizat, — vor înțelegere ce însemnătate are decorația.

S'au spălat două mâni: Sturdza, prin adieții sei, a spart comitetul transilvan român, și ca să nu se poată face reconstrucția, a întemeiat foaie la Arad. După-ce s'au certat conducătorii, Bánffy a purtat apoi de grijă să confişte dreptul de intrare în România, tot așa ca și al Maghiarilor. Partidul s'a descompus, și certele continuă. Sturdza a scăpat de atacurile opoziției române, a spart Liga și a rămas ministru. Conservatorii nu au fost în stare să împace pe Ardeleni, și astfel »chestia transilvană» a rămas îngropată.

Sturdza și Bánffy au măcinat prin urmare la o moară, și căderea lui Bánffy reclamă căderea lui Sturdza, cu toate că partidul seu îl spriginește.

Pe noi, din toate acestea, nu ne privește decât păcatul cel mai mare al sistemului lui Bánffy. Bánffy a dat pe Români din patrie cu desevirșire pe mâinile partidelor din România, i-a împins la conspirații cu cei din străinătate și abisul ce era între Români și Maghiari l'a făcut mai larg și mai adânc, de nu se poate trece peste el. Dacă aceasta e glorie pentru un politician maghiar, atunci monument merită conducătorii secției de naționalități.

Dar' așa se vede că Szell Kálmán are alte vederi. Pol. Ért. anunță, că chestia broșurei va avea continuare. *Anchetarea amănunțită a chestiei și descoperirea autorului e reclamată ca o necesitate, din toate părțile, fără deosebire de partid, pentru-că nesiguranța de astăzi și anonimitatea autorului dă ansă la astfel de combinațiuni, ear' broșurei îi dă un astfel de fond politic, care poate să fie compromișător în mai multe direcțiuni.*

Din presa austro-ungară.

S'a scris în foile opoziționale din București, de câteva-ori, că dl Sturdza nu răspunde broșurei bánffyste, ci a făcut demersuri diplomatice să fie apărut. Apărările vin deja, din nenorocire. Nu credem însă că vor fi de folos nici dlui Sturdza.

Trei ziare dela noi se ocupă de penibila chestie: Fremdenblatt, Egyetértés și Pesti Napló.

Dăm câte un resumat din fiecare.

Fremdenblatt.

Basați pe datele unui »voluntar» în publicistica îl acuză pe Sturdza, că a jertfit demnitatea și interesele României.

Sturdza a fost răsplătit cu un splendid vot de încredere. Despre autorul broșurei zice că e neorientat în politica externă.

»Nu putem crede — zice »Fr. — că pe cuvântul unui astfel de om politicieni serioși să întemeieze combinațiuni cari se ducă la răsturnarea unui guvern, sau chiar la schimbarea politicii externe bine motivate, aprobată și aflată de înțeleaptă atât de opinia publică a României, cât și a Austro-Ungariei.

»Dacă poporul înfloritor și simpatie al României simte lipsa de a introduce cea mai modernă instituțiune parlamentară, obstrucțiunea, se știe, că abia este teren pe care acest experiment să poată face pagubă mai mare decât terenul politicii externe».

Pesti Napló.

Sub titlul »Afaceri româno-maghiare» tractează la primul loc agitația pornită în România. Broșura, zice, că numai privită prin ochelarii șovinismului românesc (?) prezentă pe Sturdza, ca și-când în unele chestii s'ar fi arătat prea conșiv față cu guvernul maghiar. (Adecă șovinism românesc! Red. »Trib.»)

»După părerea noastră — zice »P. N. — fiecare prim-ministru român, fie Sturdza, ori altul, față cu Ungaria nu poate avea altă atitudine, decât aceea, des pre care opoziția română zice că atinge demnitatea României!

»Nici-odată să nu uite politicianii români, că atitudinea amicală față cu monarhia noastră nu se împacă cu protecțiunea irendentismului român. Chestiunea Românilor din Ungaria nu e numai chestie internă, care ar interesa numai pe Maghiari, ci după definițiunea lui Andrassy, e în primul rînd chestiunea integrității monarchiei. (Cine se gândește măcar să atingă această integritate? Red. »Trib.»)

»A fi în cadrul triplei alianțe și a afla pe Români din Ungaria, sânt lucruri incompatibile. A trecut timpul când în România se credea posibilă această absurditate».

Despre chemarea guvernului maghiar zice: »Nu se poate închipui guvern maghiar, care să tracteze cu irendenta română, să fie aplicat a-i face concesiuni.

Nici nu tractăm cu irendenta română, nici nu ne temom de ea, din contră asigurăm de simpatia noastră regatul român, firește, dacă vrea să ne fie vecin pacinic».

Sfătuște pe cei din România să se ocupe mai bine de situația miseră a poporului lor.

Egyetértés.

Vorbește cu totul în alt ton. — Titlul articolului »O stupiditate umflată» — indică tonul. — Zice că broșura e proastă plină de combinațiuni arbitrare. (Ce prefăcătorie! Red.) Numai prim-ministrul Szell, prin declarația sa nesocotită, i-a dat importanță. Cu această declarație a dat material în mâna conservatorilor; ca să-l folosească în folosul lor și să

facă atac serios contra lui Sturdza. Sturdza a făcut atac contra Ungurilor în parlament și din votul de încredere ce i-s'a dat a eșit o mare demonstrațiune contra Maghiarilor.

Bagă vină lui Szell, că nu s'a declarat în chestia naționalităților. Se o știe Szell, că dacă s'ar pune pe terenul concesiunilor ar risca mari interese naționale.

(Se nu se uite, că Egyetértés a fost în cele mai intime conexiuni cu faimoasa secție, de a cărei existență e interesată, ca și Jeszenszky. Red. »Trib.»)

Alkotmány.

Organul partidului poporal, care și deunăzi a scris în chestia broșurei, are și el în nrul dela 31 Martie un articol de excepțională importanță.

Il dăm în traducere, la alt loc.

Din București.

Declarația dlui Delavrancea. — Din camera. — Ședința de Joi. Dela senat. — Meetingul studenților.

Luptele ce se urmează în București iau un caracter din ce în ce mai serios; totodată însă pare-că se și turbură prin aserțiunile cele mai imposibile ce se aruncă dintr'o parte.

Cu toate acestea deasupra întregei lupte planează ideea națională așa cum foarte frumos se reoglindează ea în declarația de dimisiune a dlui Delavrancea, pe care o dăm numai decăt.

Declarația dlui Delavrancea.

Eată și demisiunea dlui Barbu Delavrancea:

Dle președinte, dlor deputați!
Regret că ieri am fost nevoit să părăsesc desbaterile d-voastre într'un moment important și grav, din cauza discursurilor pronunțate în emoțiunea generală a parlamentului.

Indesebi ieri, toți aveam aceeași datorie de îndeplinit: să ne spunem cel puțin prin vot părerea noastră asupra tristei situațiuni politice în care se află țeara.

Cred că este de ajuns, ca fiecare dintre d-v. să se considere ca și-cum de ieri mi-aș fi exprimat neîncrederea în guvern și mai ales în dl președinte al consiliului.

A doua parte a declarațiunei mele este următoarea:

Ieri s'a redeschis în parlament cea sfântă și maltratată chestiune, care ne sfâșie și ne împiedică să ducem mâne la lupte uriașe. Și fiecare am simțit-o în nuanțe felurite de stări sufletești și conștiențiale. Unii ca o mângâiere în restriștea actuală, alții ca o desiluzie în politica noastră zilnică, unii ca o durere covârșitoare, alții ca o spaimă invincibilă, unii ca unica rațiune a jertferei lor, alții considerând-o ca o problemă ca ori-gi-care alta.

Mi-încredințați însă că nu voi scormoni acum în inima nimănui.

Afi auzit afirmându-se, că nimic nou nu s'a produs prin cea faimoasă broșură bánffystă. Mie mi-ar fi îndiferent, dacă n'aș avea motive întemeiate de a înțelegere perfect de bine în unele puncte capitale. Trec chiar peste desbaterile din parlamentul Ungariei. Ceea-ce de câteva zile s'a petrecut în Ungaria și România, se reduce la niște evenimente cari au rupt și au înveninat o rană veche.

Durerea o resimțim cu toții, căci rana e la inima întregului neam.

Dacă era fatal să se întâmple aceste evenimente, regret că nu s'au întâmplat mai de vreme. Fiecare din noi am fi văzut mai din vreme unde sântem și ce mai putem spera.

S'a desfășurat acum, determinând în fiecare din noi anumite stări de conștiență.

Pe mine m'au făcut să revăd mai viu ca ori-când istoria a zecă ani din chestia națională.

Și cum, dlor, sânt convins, absolut convins, că actuala direcțiune

a partidului, fără știrea partidului, a sfârșit comitetul național de peste Carpați și a redus la agonia Liga pentru unitatea culturală din țară, simți că n'as mai avé destulă putere de a nu intra în fapte, pe cari cred că nu trebuie să le divulg încă. Și nu sânt eu de vină, dacă puterea de rezervă în unele chestiuni și-a atins marginile posibilului.

Să dea Dumnezeu ca tot ce m'as surmă pe mine să nu fie o realitate, ci un vis urât trecător, ca puterea de luptă și sorții de izbândă a celor de dincolo să fi crescut, și ca mărșă școală de educație națională »Liga» să se dovedească, în cele din urmă, că a fost spre binele Românilor, să fie așa cum este, când eu plâng pe ruinele ei.

Vă rog, dlor, să țineți seamă de durerea mea și să-mi faceți onoarea ca în unanimitate să-mi primiți demisiunea mea din mandatul de deputat.

(ss) Barbu St. Delavrancea.

18 Martie 1899.

Din cameră.

Continuăm raportul nostru despre ședința de Mercuri, 29 I. c.

Increderea.

După dl T. Ionescu ia cuvântul e-ară dl Nacu. Zice, că nu s'a probat nimic din acușele ce s'au făcut. E dar' calumnie.

Propune deci o moțiune de încredere în patriotismul și demnitatea dlui Sturdza. Se votează nominal: 90 pentru, 18 contra. Socialistul Morjună s'a abținut.

Ionel Grădișteanu.

În chestie personală. Nacu a încrebrat ce autoritate au semnatarii declarației? Întrebă ce autoritate are Nacu? E trist, pentru prim-ministru, să fie apărât, în chestia națională, de un Român de câteva zile.

Protestăm cu toții în contra actelor de tradare și stăntem siguri că în protestarea noastră este protestarea conștiinței biciuite a întregului popor român.

Ședința de Joi.

În această ședință camera s'a ocupat mai puțin de chestia ce ne preocupă.

Dl St. Șendrea a făcut o declarație în numele Drapelistilor, cari se par desbinați în două.

Dl Delavrancea a cetit demisiunea dlui Costinescu, apoi a sa. (Declarațiunea de demisiune am dat-o mai sus). Camera nu primește demisiunile.

Mai târziu, când camera se ocupa cu alte lucruri, au venit studenții dela meeting să spună cum au fost opriți. S'au întemplat conflicte. Chestorul camerei a fost lovit.

Dela senat.

În ședința dela 30 Martie s'a făcut declarația de obstrucționism.

Cantacuzino.

Declarația, identică cu cea din cameră, a făcut-o dl G. Gr. Cantacuzino, fostul președinte al senatului.

După declarația dl Cantacuzino rostește un energie rechisitor contra dlui Sturdza.

FOITA „TRIBUNEI“.

Dela Academia-Română.

— Din raportul general pe anul 1898—1899. —

I. Membrii Academiei.

Dela închiderea sesiunii generale a anului trecut, Academia a încercat o îndoiță pierdere, prin înțetarea din viață a membrului actual Al. Papadopol-Calimach și a membrului corespondent C. Esarcu. Astăzi Academia are cinci locuri vacante de membri actuali, cari trebuie implinite prin noue alegeri, și anume câte două locuri în secțiunea literară și istorică și unul în secțiunea științifică.

Al. Papadopol-Calimach a încetat din viață la Tecuci, în ziua de 18 Iunie. Spirit cultivat, blând și neturburat în relațiunile sale, inimă caldă pentru înălțarea și luminarea neamului, — au fost trăsăturile caracteristice ale colegului cu care mulți ani am trăit împreună, pe care l'am iubit și l'am stimat toți. Papadopol-Calimach și-a început activitatea publică lucrând alături de marii bărbați ai Moldovei cari au făcut Unirea. Temperamentul seu așezat și blând l'a depărtat însă curând de sbuciumările vieții politice. Ocupațiunea sa plăcută erau studiile istorice. În cercetările sale el a îmbrățișat toată istoria Românilor, dela epoca ante-romană și până în zilele sale. Astfel el a studiat botanica daco-getică din Apuleiu și Dioscoride, Dunărea în literatură și tradițiuni,

D. Sturdza.

Zice, că e mândru de a avé contra sa opoziția, ca și Ioan Brătianu. Asta dovedește că el înseamnă ceva.

Dacă tot ce s'a zis ar fi adevărat, ași fi venit eu o acușăune formală, nu cu o declarațiune. Eată ce meschinerie. (Oratorul e silit să retracteze acest cuvânt). Declară că broșura s'a scris în București, de câtră cel-ce a fabricat actul fals (!!!).

Repește explicațiunile, din cameră.

Incredere.

Mărșescu presentă moțiunea de încredere, prin care senatul se declară solidat cu guvernul și aprobă conduta sa.

V. A. Urechiiă face o altă declarațiune în numele Drapelistilor, zicând că se abțin dela vot, susținându-și atitudinea veche.

Se produce mare șgomot. Mai mulți cer cuvântul și nu li-se dă. Majoritatea primește moțiunea lui Mărșescu.

G. Panu.

Face interpelare în chestia școalelor din Brașov. Oratorul zice că e mare asemănare între guvernul Bánffy și cel al lui Sturdza. Aceste două nume: Bánffy-Sturdza, nu se pot separa.

Desfid însă pe prim-ministru să zică și el, cum poate zice Bánffy, că a întărit sentimentul național.

Analizează broșura, în ce privește chestia școalelor și zice că Sturdza s'a făcut sluga lui Bánffy.

Răspuns.

Sturdza răspunde repeșind aceleși lucruri spuse mai înainte.

Meetingul studenților.

Joi, la 2 ore d. a. ar fi avut loc meetingul studenților la »Dacia». Procesiunea proiectată, dela »Ligă» la »Dacia», nu s'a putut face. Poliția a oprit-o. Studenții s'au dus în trăsuri, cu steagul albastru îmbrăcat în doliu.

La 2 ore sala e plină. La tribună întreg comitetul național.

Demetrescu-Brăila deschide intrunirea, spunând că cu toate teroristările și amenințările au venit să protesteze. (Se zice că rectorul a amenințat pe studenți cu exchiderea).

»Mi-s'a spus de câtră un bun prieten — zice oratorul — ca reș nu viu la întrunire, căci îmi vor rupe oasele. Am venit chiar cu pericolul vieții mele în mijlocul d-v. și bătașii guvernamentali facă ce vor voi de vor pute.

Un comitet de doamne cari se aflau într'o loje, începe să arunce flori în aplausele salei.

Dl Demetrescu-Brăila dă cuvântul dlui Mușescu, membru în comitetul național studentesc.

Mușescu arată că chestiunea națională este înăbușită. Cetește pasaje din broșura inspirată de Bánffy.

Face apel câtră cetățenii capitalei și câtră studenții să se unească cu toții pentru luptă.

Din loji se risipesc în public plarde pe care stă scris: Jos trădătorul!

Pe când vorbește Mușescu năvălește în sală o ceată de contrari și fac scandal. Întrunirea nu poate continua. Studenții es și formează procesiune, în frunte cu stindardul. Se duc la cameră să se plângă deputaților.

Politica baronului Bánffy în chestia naționalităților.

VI.

Acțiunea culturală politică a lui Bánffy.

(Urmare).

Firește, că o boală atât de veche și aproape tradițională nu poate fi leucuită sub o guvernare de patru ani, căci creșterea »sucrescenței» potrivite nu e muncă ușoară a doi-trei ani, ci e rezultatul unei munci asidue și plină de tact, de cel puțin două decenii. Meritul lui Bánffy rămâne că a îndreptat atențiunea guvernamentului maghiar și asupra acestei împrejurări. A indicat calea, a fixat principiile fundamentale cu ajutorul cărora se poate asigura succesul muncii, și dacă acest succes eventual nu se va realiza, el nu va vedea că drumul indicat și principiile fundamentale date au fost greșite, ci că urmașii sau n'au știut, sau n'au voit să-l urmeze în modul de a proceda.

Ocuparea »posturilor în clerul înalt român cu bărbați de încredere sub raportul intereselor statului maghiar, cari vor avé destulă energie și bărbăție pentru manauera hotărâtă și conștientă a disciplinei bisericești, nu e singurul mijloc pentru înmormântarea spiritului nepotrivit și suspect sub raportul intereselor statului, ce domnește în clerul român. Cu aceasta trebuie să urmeze paralel și o acțiune pentru îmbrățișarea intereselor proeșimele române din partea statului.

Mijlocul și calea cea mai eficace este ajutorarea materială a proeșimele. În budgetul statului, sub era constituțională s'au prevăzut în fiecare an sume însemnate în acest scop. Mult timp această sumă a fost dată episcopilor respectivi, ca s'o distribuie, fără nici un control din partea statului, cui vor voi. Mai târziu, mi-se pare Tréfort, a cerut ca lista celor ajutamați să fie înaintată guvernului de câtră episcopi, spre a o lua la cunoștință. În timpii din urmă episcopii trebuiau să înainteze prealabil lista celor recomandați spre ajutorare, ca guvernul să aibă ocazia să șteargă din listă pe aceia, pe cari sub un raport sau altul li socotește de nevrednici.

Astfel distribuirea acestui ajutor atrină acum de prevederea și hotărârea guvernului. Bánffy merită recunoștința, că a introdus un așa control și o astfel de procedură, care a făcut pe proeșii români să înțeleagă că au trecut timpurile când în condițiunile de împărțire din ajutorul de stat n'avea absolut nici un rol sentimentul patriotic. Cumcă clerul român s'a abținut, în anii din urmă, dela agitațiile de naționalitate, aceasta se poate atribui modulului cum s'au distribuit ajutoarele de stat.

Suma prevăzută în budget, sub titlul de ajutor de stat, a fost însă prea neînsemnată pentru îndreptarea situației materiale a clerului inferior român. Această chestiune urmează să fie rezolvată prin regularea »congruei». Legea despre »congruă» este deasemenea o reformă de mare importanță a politicii naționale a guvernului Bánffy. Această lege însă, indică numai cadrele de procedură. Ce succes va avé ea sub raportul politicii naționale, atrină dela faptul că într-o câț guvernul va urma controlul și precauțiunea înăgurată de Bánffy în distribuirea ajutoarelor.

Acela care a urmărit, fie ori-cât de superficial, mișcarea învățământului maghiar, de sigur își va aduce aminte că

la începutul anului 1897 se pornise o discuție vie în publicistica maghiară, dacă în înființarea școalelor primare de stat urmează să se iee în considerare în primul rând provinciile locuite exclusiv de Maghiari, sau provinciile locuite de naționalități? Atențiunea lui Bánffy a fost atrasă spre această discuție. Și în toamna anului 1897 a înțrat în negocieri cu ministerul instrucției în privința stabilirii principiilor fundamentale în înființarea acestor școale.

Resultatul acestor negocieri se poate cuprinde în următoarele:

S'a declarat de principiu fundamental, că înființarea școalelor de stat să se facă deopotrivă prin provinciile pur maghiare și prin provinciile locuite de naționalități. De oare-ce raporturile financiare ale statului nu permit ca programul privitor la înființarea de școale să se aplice deodată și în întregime, s'a hotărât ca în timp de cinci ani să se construiască 1000 școale, după oare-cari zone etnografice stabilite de mai înainte.

Directiva în stabilirea zonelor etnografice a fost nu ofensiva, și defensivă. În zona primă înțra acele comune, în cari Maghiarii sânt în minoritate și expuși absorției majorității străine. În zona a doua înțra comunele în cari Maghiarii sânt în majoritate. Firește că s'a luat în considerare și puterea de rezistență, precum și forța de absorbire a naționalității, care în provința respectivă stă în fața Maghiarilor. În zona a treia înțra acele comune pur maghiare, învecinate cu comunele locuite de străini, unde necesitățile culturale impun înființarea școalelor de stat.

După stabilirea principiilor a urmat desemnarea comunelor în zonele respective.

A fost nevoie de o răbdare lungă și mare și de cunoștințe vaste a relațiilor locale din diferitele provințe, până să se termine această hără de războiu a defensivei adevărat culturale, și până să ajungă munca aceasta până acolo, ca în budgetul din 1899, impecat de obstrucție, să figureze prima rată pentru construirea a 200 școale primare din cele 1000 proiectate.

În istoria din urmă a mișcării naționalităților învățătorii confesionali români au jucat un rol identic cu cel al proeșilor români. Și aceasta fiindcă clerul înalt român n'avea atăta energie să impună disciplina învățătorilor, cari în loc să se ocupe de învățământ, făceau politicianism. Guvernul Bánffy n'a privit nici aceste lucruri cu nepăsarea guvernelor precedente, ci cu mijloacele de cari dispunea a controlat în mod rigoros conduita politică a învățătorilor și dând de urma celei mai mici abateri în contra statului, imediat a impus autorităților confesionale respective reprimarea severă a greșelii. Prin aceasta a obținut, că azi învățătorii români nu mai consideră de prima datorie a lor ca să agite în contra Maghiarilor, căci simt cumcă atențiunea autorităților e îndreptată asupra lor. Astfel că cei cu sentimente mai bune au scăpat de sub terorismul agitatorilor, ear' cei mai îndărătnici s'au retras, au amuțit, sau cel puțin au devenit mai precauți. (Va urma).

A forisme politice.

Puterea absolută rupe toate coardele sufletului omeneș, pentru a lăsa să vibreze numai una, cea mai josnică dintre toate: vanitatea. Pelletan.

danubianus dela Măcin până la Siliștria, completată prin comunicarea făcută în ședința dela 18 Decembrie despre Limes danubianus dela Severin până la Giurgiu.

La Martie, colegul nostru a expus în Academie rezultatele cercetărilor făcute la Cetatea Dingoetia și Valul de pământ dela Galați.

În ședința dela 2 Octomvrie, dl V. A. Urechiiă a făcut Academiei patru comunicări, relative la următoarele chestiuni istorice: a) oasele lui Mateiu-Vodă rămase multă vreme fără sepultură; b) Iordache Goleșcu cerând lui Kisseleff publicarea gramaticii și a dicționarului limbii românești; c) G. Lazar rechemat la București în 1822; d) edilitatea și finanțele sub Ioan Caragea.

Dl Dr. V. Babeș a cetit, în ședința din 26 Iunie, o comunicare relativă la mijloacele de apărare a organismului în contra unor infecțiuni.

În ședința dela 6 Noemvrie, colegul nostru a făcut înaintea Academiei o dare de seamă despre scrierea sa apărută în cursul anului la Berlin: »Untersuchungen über den Leprabacillus und über die Histologie der Lepra», în care a expus rezultatele obținute până acum prin studiile și cercetările făcute în această privință în institutul bacteriologic din București.

La 5 Februarie, dl Dr. V. Babeș a expus rezultatele pe cari le-au dat câteva »Cercetări asupra unor antiseptice inofensive».

Dl N. Iorga, membru corespondent, a prezentat în două ședințe publice mai

Revistă externă.

Vapoare austro-ungare în China.

De când Fremdenblatt a desmînțit știrea, că Austro-Ungaria ar proiecta ocuparea unui port pe malurile Chinei, nu s'a mai dat nimic nou în această chestie. Acum se depeșează din Viena, cu datul de 30 Martie c., că vaporul austro-ungar Saida, care de câteva zile plecase la America, a primit ordin, să-și schimbe direcția și să plece fără amănare în apele chineze. Saida va sosi în patru săptămâni la Hongkong; ea este o corvetă și are 300 de soldați marinari.

Încrucșătorul Elisabeta a sosit deja în apele ost-asiatice.

Scopul acestora în extremul orient deocamdată nu se știe.

Bombardare în Samoa.

Grupa insulelor Samoa, din Oceanul Pacific a fost declarată la congresul din Berlin din 1889 de neutrală, având acolo drepturi egale cetățenii germani, englezi și americani. Dar' neînțelegerile și turbările prin aceasta n'au încetat; acum mai nou s'a iscat un vehement conflict între Germani deoparte, Americani, și Englezi de altă parte. Sânt trei pretenzenți la tronul din Samoa și fiecare e susținut de câtră unul din consuli celor trei popoare. În timpul din urmă consuli englez și american, în înțelegere comună, au luat măsuri și dispoșiți în interesul candidatului lor și fără știrea consulului german. Guvernul provisor, la indemnul Germanilor, s'a opus pretenșiunilor celor doi consuli. Urmarea a fost, că panceratele engleze și americane au început bombardarea Apiei, capitala insulelor Samoa, și a satelor din jurul ei.

Bombardarea durează încă. Englezii și Americanii luptă, deși nu direct contra Germanilor, dar' contra oastei spriginită de ei.

Între cabinetele celor trei puteri interesate au început tratările pentru apianarea diferențelor; se afirmă, că tratările decurg prietenește, dar' se crede, că conflictul din Samoa va influența nefavorabil asupra mult doritei prietenii germano-anglo-saxone.

Din toată lumea.

Alsafia-Lorena ducut. — Franca în Tripoli. — Convenție între Rusia și Anglia.

Conform rapoartelor date din Berlin, în cercurile politice de acolo se afirmă cu posibilitate, că în locul sistemului de guvernare de acum, provinciile Alsafia și Lorena vor fi ridicate la rangul de mare ducut, dându-li-se ca duce regent prințul Leopold de Bavaria, ginerele M. Sale Francisc Iosif.

Giornale di Sicilia e informat, că Franca face pregătiri de a-și realiza planurile de supremație asupra Tripolei. Ocuparea lui Gadamis e numai chestie de timp.

Daily Graphic are știre, că tratările între Rusia și Anglia, privitoare la interesele lor din China s'au încheiat. Pe baza tratărilor, în curând se va încheia o convenție formală.

istoria orașului Botoșani. epoca lui Stefan-cel-Mare, domnia lui Gheorghe Stefan al Moldovei, vieța lui Alexandru Mavrocordat Exaporitul dela care pured domniile fanariote, activitatea generalului Kisseleff în principate etc. Într-un manuscris de sale, pe cari le-a dăruit împreună cu multe acte și documente Academiei, el a lăsat, pe lângă altele, o voluminoasă lucrare despre Istoria tipografiei în România și un volum de amintiri personale. Nu numai Analele Academiei au publicat un număr însemnat din studiile acestui zelos cercetător al istoriei naționale, dar' aproape toate revistele mai importante apărute în ultimii patruzeci de ani l-au numărat printre colaboratorii lor sîrguitori. Academia a depus o coroană pe sîriul regretatului nostru coleg, la înmormântarea căruia a fost reprezentată prin dl Gr. G. Tocilescu.

C. Esarcu a fost un călduros iubitor al literelor, științelor și artelor. Doctor în medicină, și-a început activitatea ca profesor de științe naturale la universitatea din București, de unde a trecut în serviciul diplomatic al țării și, în această calitate, a desvoltat mult zel pentru cercetări istorice în arhivele italiene. Rezultatele acestor cercetări au fost, în mare parte, comunicate de Esarcu Academiei; actele și documentele procurate astfel din Italia au fost publicate în colecțiunile noastre istorice. Preocuparea de căpetenie a vieții lui a fost însă crearea unei tribune pentru răspândirea, în cercuri cât mai largi ale publicului românesc, a cunoștințelor de literă, științe și arte. El își dădă toată activitatea Ateneului Român, la a că-

ruia organizare participase și căruia li consacra toată afecțiunea ultimilor sei ani. C. Esarcu a încetat din viață la 8 Iunie. Membrii Academiei, reuniți în ședință extraordinară la 9 Iunie, au decis, ca instituțiunea noastră să facă onoruri deosebite regretatului bărbat, la a cărui înmormântare colegul nostru dl D. C. Ollănescu a rostit o cuvântare în numele Academiei.

II. Ședințele de peste an.

În cursul anului, Academia a ținut 41 ședințe ordinare și 1 extraordinară, cu ocaziunea încetării din viață a membrului seu corespondent C. Esarcu. Dintre aceste ședințe 9 au fost publice. În ele s'au făcut mai multe comunicări și discuțiuni științifice, din cari amintesc pe cele mai însemnate:

Coлегul nostru, dl Gr. G. Tocilescu, prin numeroase comunicări, a ținut todeauna Academia în curent cu însemnatele rezultate ce a obținut prin săpăturile dela Adamklissi, grație cărora, după-ce a desgroptat trofeul lui Traian, a isbutit să descopere mauseoul ridicat în amintirea oștenilor căzuți în luptele cu Dacia și a aflat apoi urme importante ale orașului Trofeelor. La 1 Mai, dl Gr. G. Tocilescu a făcut Academiei o nouă comunicare, intitulată: »Incă odată Adamklissi».

Resultatele nu mai puțin importante, pe cari le dau explorările arheologice făcute sub direcțiunea colegului nostru pentru determinarea limesului dunărean, au fost expuse în două comunicări prezentate de d-sa Academiei. În ședința dela 4 Decemvrie, dl Gr. G. Tocilescu a făcut o relațiune despre Limes

multe acte și documente descoperite de d-sa în cursul cercetărilor istorice ce a făcut la Viena și Brașov.

În ședința dela 6 Noemvrie, d-sa a comunicat, sub formă de memorii care s'a tipărit în Anale, o serie întregă de documente române și grecești, emanând dela Petru Șchiopol și Mihai-Viteazul și dela cancelariile și boierii acestor Domni.

La 5 Februarie, d-sa a cetit în Academie o comunicare despre rezultatul cercetărilor ce a făcut: a) asupra socotelilor Brașovului dela 1550—1714; b) asupra părții istorice inedite din marea lucrare a lui Sulzer; c) asupra mai multor cronice și biografii inedite și relative la istoria noastră în secolul al XVII-lea.

Dl St. C. Hepites, membru corespondent, a trimis spre publicare în Anale mai multe note și memorii, dintre cari patru sub titlul general: »Contribuțiuni la fisica globului». Altele două sînt: o expunere a cuprinsului tomului XII, din »Analele institutului meteorologic» și o notă despre »Cutremurele de pământ din România în anul 1898 st. n.», cari s'au tipărit în Anale.

În ședința din 6 Noemvrie, dl St. C. Hepites a cetit înaintea Academiei o »Dare de seamă asupra congresului internațional de hidrologie și chimatologie ținut la Liège în anul 1898» și la care d-sa a participat ca unul din delegații guvernului român.

Dela dl D. Negreanu, membru corespondent, s'au primit deasemenea în cursul anului pentru publicare în Anale mai multe lucrări științifice.

Pe căi rătăcite.

— Astra și E. K. E. —

Când cu toții gemem sub greutatea rusei, ce ne-au adus funestele rătăcirii în chestia națională, trebuie, cel puțin, să ne ferim de a mai porni pe căi rătăcite. Comitetul »Asociațiunei« ar trebui să-și facă această firească reflexiune și să învețe din pățaniile altora, măcar acum după-ace poate vedea cu ochii sei, din broșura bănyffystă, la ce rol a ajuns în chestia celor nenorocite 400 fl.

Eată de ce trebuie să ne ocupăm cu chestia noii afaceri, ce am anunțat alaltăieri, și cu care nu ne-am putut ocupa ieri, tocmai pentru svircolirile cele mari și multe, cari ne preocupă acum, pe urma celor mai mari rătăcirii.

Chestia e că »Astra« se amestecă în daraveri cu »E. K. E.« — cu acea reuniune maghiară și de maghiarizare din Cluj, care își face un titlu de glorie, din faptul de a fi dat ideea nebună a legii despre maghiarizarea numelor de localități, și un merit patriotic, din a maghiariza pe toate căile. Cu »E. K. E.« aceea, care în vara trecută își făcea reclame românesc, sub firma unei foi »naționale« băilor sale, unde ar dori să adune pe Români, să pregătească terenul alianței maghiaro-române.

Cu »E. K. E.« aceea de al cărei nume se leagă încă atâtea amintiri triste pentru noi.

Istoricul afacerii nu e lung. Casa natală a regelui Mathia, care se află în Cluj, se restaurează acum ca să fie conservată ca monument istoric, maghiar. În această casă, din prilejul desvîlării monumentului lui Mathia, are să se facă o expoziție etnografică ardeleană. Între altele e vorba să se facă și o chilie românească.

»E. K. E.« a luat aranjarea acestei expoziții, care poate să rămână în permanență, ca muzeu. Pentru aranjarea chiliei românești, s'a adresat Metropolitului din Blaj.

La timpul seu am relevat faptul, și dorința noastră exprimată cu acel prilej n'a rămas vană. Cercurile din Blaj s'au știut scăpa de oaspeții nedoriți. Au declinat dela sine titlul de competență — și i-au îndreptat la »Astra«. De aci provine — poate — rēul, ce se prepară. Comitetul »Astrei«, nu s'a știut scutura de această însărcinare, ci, se vede, a intrat în pertractări.

Destul că în M. Polgár din Cluj vedem, că la 28 Martie s'a ținut ședința săptămânală a secției etnografice dela »E. K. E.« și că la ședința a asistat și secretarul »Asociațiunei«, dl Dr. Diaconovich.

Președintele a salutat pe secretarul »Asociațiunei«, și și-a exprimat bucuria, că »societatea soră« (testvér-egyesület), a primit cu atâtă preveniență rugarea patriotică, ce i-a făcut »E. K. E.« și speră că în colaborare comună vor pute produce lucruri durabile.

În decursul ședinței a venit apoi la rînd și chestia chiliei românești. Eată ce scrie ziarul din Cluj:

»Prim-secretarul raportează, că pentru aranjarea odăiei române a fost rugată Reuniunea culturală română. În urmă acesteia Reuniunea a trimis aici pe secretarul seu, ca să stabilească detaliurile. Dr. Cornel Diaconovich anunță, că Reuniunea sa s'a ocupat cu chestia și în principiu a decis, ca să se aranjeze odăia pe baza îndrumărilor și conlucrării sale. Au lipsă însă de unele deslușiri, pe cari dacă le vor avea, vor răspunde detaliat din ședința lunii viitoare. El asigură însă anticipativ, că Reuniunea soră va sprijini pe Elce cu cea mai mare preveniență spre a-și ajunge scopul seu de folos public.

Președintele mulțumește pentru sprijinul primit și anunță, că aranjarea odăiei române se va face cu ajutorul Reuniunii române culturale.

Urmează acum, ca Joi, în ședința comitetului să se iee hotărîrea definitivă din partea »Asociațiunei«.

Noi vom reveni și mai pe larg asupra chestiei. Acum advertisăm pe scurt comitetul să nu mai expună prestijul și numele »Asociațiunei«, de care sîntem jalosi, într'o chestie, care nu mai bine nu-i face.

»Astra« are destul de lucru — dacă va să lucre — nu-și mai facă de lucru și unde nu trebuie în colaborare cu reuniuni șoviniste, ca »Eke«.

»Astra« și-a propus să facă casă națională, nu să aranjeze expoziții pe seama Maghiarilor din Cluj.

Ori-ce amestec al ei cu acele cercuri ne displace, ne jignește în sentimentele noastre cele mai delicate. Dacă altceva mai bun nu poate, cel puțin să nu jignească bunul sentiment al poporului nostru.

Cu asta își strică ei și scopurilor sale. Ear noi dorim, ca »Astra« să înflorească, să fie dragă tuturor Românilor.

Ferească-se deci de a porni pe căi rătăcite!

MAI NOU.

Atentate anarchice.

Ziarele spun că un atentat anarchic s'a plănuit contra Monarhului. Știrea deși se desminte a produs senzație.

În Paris ieri un individ, Azouf, a omorît pe un domn în parc. Prins și interogat Azouf, a zis, că credea că trecătorul e președintele Republicei.

Res Hunedorenses.

Hațeg, 28 Martie n.

În nrul 276 din anul trecut a apărut sub titlul »Micii tirani« un articol, în care se descopereau unele dintre multele abuzuri și nelegiuiri ce aproape zilnic și neîncoțat se comit din partea organelor administrative.

Datele cuprinse în acel articol erau, durere, prea adevărate.

Adevărul însă adese-ori jignește. Când colo ce se vezi? Faimosul fisolgar-birer al Hațegului, dl Pietsch Sándor, atins de adevărul cuprins în acel articol, convoacă o comisie investigatoare constătoare din trei Români, ca aceștia să-l limpezească și cu ajutorul dinșilor să facă din alb negru. Așa apare lucrul cel puțin din rectificarea publicată de »Aliance« în nrul din 6/18 Martie 1899 al »Tribunei«.

Înainte de a trece la această tendențioasă rectificare declar, că autorul articolului »Micii tirani« nu sînt eu și nici cunoștință despre el până acum n'am avut.

Comisiunea înaintea căreia domnul prim-pretor Pietsch a răsturnat prin documente publice toate aserțiunile referitoare la el, a constat din domni: Nicolau Nestor, vicar, T. V. Gheaja, protopop și Dr. Gavril Suciuc, advocat.

Va să zică doi preoți și un avocat! Preoților le lipsește cunoștințele de a pute observa toate căniile administrațiunei, ear advocatul fiind prieten de cruce cu inculpatul, de sigur a închis birisor ochii, ca nu cumva să observe ceva. Pe lângă aceasta dl protopop T. V. Gheaja e om cu totul nou în comitat, deci nu e în curent cu cele petrecute în trecut.

Ca să aibă publicul cetitor oțioasă fidelă, cam prin ce sită a cernut această comisie, află cu cale a vă prezenta și pe al treilea membru, căci într'adevăr o merită.

El este vicarul Hațegului Nicolau Nestor, mare patriot, fost orator festiv la sêrbarea millenară dela Zajkány, a cărui oratoric e totdeauna gata a linguși domni și a preamări faptele lor. Membrilor români din congregație le este îndeobște cunoscută ținuta sa slugarnică și neromânească.

Acest vicar român nu s'a sfiit a corteși pentru reușita candidatului guvernamental la alegerea de deputat din cercul Hunedoarei, cu ocaziunea alegerilor generale.

Dela un preot al dînsului, al cărui nume deocamdată îl rețac, am auzit, că dl vicar a dat un bilet solgăbirului, în care provoca preoții ca să-și stee într'ajutor respectivului solgăbirer, ca să ducă alegătorii la urnă și să solgăbirerul cu acest bilet a colindat pe la toți preoții și învățătorii greco-catolici. Se înțelege, biletul dlui vicar și-a avut efectul.

Această declarațiune a întărit-o respectivul preot cu cuvîntul seu de onoare în prezența amicului și colegului meu Dr. George David.

Tot în acel timp faimosul vicar a presidat adunarea alegătorilor români aparținători partidei naționale române, adunare convocată pentru a alege delegați la conferența națională, pe care volnicia guvernului a oprit-o.

Și acest om vrea să judece asupra lui Pietsch?

Să vedem acum constatările acestui triumvirat, precum ni-le prezentă domnul »Aliance«. Le voi lua punct de punct.

Referitor la fostul notar Ioan Grecu se zice, că prin documentul nrul 11/96 a documentat dl Pietsch, că a fost pensionat la cererea sa proprie din motivul sănătății zdruncinate. Adevărat, documentul există. Toată lumea știe, că acest document a fost smțus cu sila, prin intimidări și vexări continue.

Să declare dl Pietsch pe cuvîntul seu de onoare, că înaintea abdicerei nu a făcut cercetare peste cercetare și n'a dictat pedeapsă peste pedeapsă domnului Grecu, ci nu l'a intimidat și vexat spre a-i storce abdicerea.

(Va urma). Dr. A. G. Vlad.

Cronica zilei.

Sibiu, 1 Aprilie n.

Părechea regală a României va călători în săptămâna viitoare peste Budapesta la Abbazia, unde luând cuartir în »Villa Angiolina« va petrece trei săptămâni.

Ce vremuri! Ce-o mai fi și de vremea asta, — ne tânguim cu toții, dar — basta! Ea știe una și bună — și în jurul cuptorului ne adună. Acum Aprilul, mai ier-alaltăieri babei — se puseră să ne facă grele zilele. Și of! În calendar e primăvară — dar noi sîntem în iarnă eară! Nins și ploaie, și ploaie și nins — peste Sibiuul nostru de câteva zile s'a nins. Ear vîntul de sub Negoiu vine cu furie spre noi. Și slabe semne de îndreptare — din contră, e chiar frig mare. Bundă căldicică poartă mulți pe ei, — ear' cei cari bundă n'au, umblă cam sprintenei. Căci, zău se spun, se pare că am fi la Crăciun. Așa de răcoros și așa de prost se încep azi Aprilul nost. Și chiar și mîne, doar' chiar și poimîne, cum din simptome vedem, — tot vreme de iarnă o să avem. De nu va fi înșe cum eu vă spun, — parol, astă minciună ar fi un lucru bun.

Dela Hațeg ni-se scrie: Îmi iau voea a raporta ceva de pe valea Hațegului.

Și fiindcă cetii astăzi »înfrățirea« Beusenilor la înființarea institutului de credit judeo-român-maghiar — încep și eu cu cele financiare.

Cum se știe, și aici în Hațeg s'a înființat în 1888 »Hațegana«, asociațiune de anticip și credit și cu foarte modeste puteri, — căci pungile Românilor de pe atunci pe la noi la unii erau slăite.

Ear' acum în 23 Martie n. fiindu-se adunarea generală s'a văzut din raportul direcțiunei și din bilanț, că în asociațiunea »Hațegana« sînt 93 membri, din care 3 Germani, cu 463 părți fundamentale în valoare de 23.150 fl. Revirementul a fost de 2.141.900 fl. 38 cr.; active 217.690 fl. 37 cr.; pasive 209.467 fl. 06 cr.; venit curat 8223 fl. 31 cr. Spre scopuri filantropice s'au votat casei naționale rata II. 250 fl.; convictului din Lugoj 30 fl.; școalei rom. comerciale sup., Brașov 30 fl.; societăței acad. »Petru Maior«, Budapesta 15 fl.; fondului stud. mîs. în cas de morb din Blaj, Brad și Brașov câte 15 fl.; unui jurist anul III. ajutor 50 fl.; unui stud. cl. V. reală, Sibiu 25 fl.; la 2 stud. gimn. în Blaj câte 25 fl.; la 2 orfane 40 fl.; pentru promenada Hațegului 15 fl.; societăței pompierilor, Hațeg 10 fl.; Reuniunei române de cîntări, Hațeg 25 fl.; fondului de pensie al amployaților dela magistratul Hațegului 15 fl. În total 600 fl.

Mai puțin ca anul trecut cu 90 fl., când s'a dat 690 fl. v. a.

Și fondul de rezervă acum la a XI. adunare generală s'a urcat la suma de 23.150 fl., tocmai cât capitalul fundamental al părților. Acest rezultat intru atât a influențat asupra membrilor, încât după încheierea ședinței ad. gen. constituții într'o anchetă au hotărît să se înființeze o »Hațegana«, institut de credit și economii societate pe acții, în care să se contopească »Hațegana« veche, — și le-a crescut pofta de a-și ridica capitalul la 200.000 coroane. Și încă în 1 Iulie 1899 să fie adunarea constituțuantă.

Doamne, ce mîngăiere sufletească pentru ori-cine, când se știe din raportul direcțiunei, că la »Hațegana« veche, depunerile spre fructificare de 123.236 fl. 62 cr. sînt cu foarte puține excepții — curați bani ai poporului țeran, — de care numai bucura te poți, când îl vezi — oftând una, și mulțumind lui D-zeu că ne-a deschis mîntea și a noastră de a înființa astfel de așezăminte.

Altă-dată voi scrie altele.

Adevărul.

Loubet, presidentul Republicei franceze, acum se pregătește să facă prima călătorie în calitate sa de president și anume la — mamă-sa în Montellinar. Va pleca în 5 Aprilie și se va reîntoarce la Paris în 21 Aprilie. Prima călătorie oficială și-o va face în 22 Aprilie la Dijon, ca să asiste la inaugurarea statuei lui Carnot.

Adunarea generală a preoților și învățătorilor din tractul protopopes greco-catolic al Juiului s'a ținut în est-an la 28 Martie st. n. în Lupeni, sub presiul zelosului protopop Stefan Radic, participînd aproape toți preoții și învățătorii din tract. Înainte de deschiderea adunării s'a celebrat serviciul divin, după terminarea căruia fiecare preot și învățător s'a mărturisit, ear' unii dintre ei s'au și cuminecat. Terminate acestea și întrîndu-se toți în edificiul școalei, președintele a deschis adunarea prin un discurs, în care arată foloasele intrunirilor de acest fel și dă sfaturi și înviațiuni cu privire la multe chestii bisericesti și școlare. Apoi, tot președintele protopop a cetit frumoasa și instructiva disertație »Moralas«, pentru care adunarea i-a votat mulțumită protocolară. S'a cetit raportul cassarului, dându-i-se absolut pentru gestiunea anului trecut. În fine la propunerea protopopului Isidor Saturn din Merișor și a protopopului Nicolae Zugrav din Uricani, adunarea decide a procura pe seama bibliotecii protop. »Enciclopedia Română« și alte opuri

filosofice, cari să se distribuie spre cetire preoților și învățătorilor. Totodată părintele Saturn donează bibliotecii 10 fascicule din »Enciclopedia Română«. — Adunarea viitoare se va ține în Puiu.

Cassarul căii ferate dela Orăștie, de altcum Jidan de origine, crede că publicul e pentru dînsul, și nu dînsul pentru public. Altcum n'ar tracta așa de cocișește cu călătorii cari cer biletele în limba română. Bage de seamă, că-și va da odată de om, care va ști să aducă la reșon pe dl cassar prin autoritățile sale superioare. Casul cel mai proaspăt al tractărilor sale cocișești s'a întemplat zilele trecute cu un tînăr român din Teiuș.

Trei preocupări de suflete au fost zilele trecute deținute de poliția din Lugoj tocmai în momentul, când erau să plece spre Peninsula-Balcenică cu victimele păcătoasei lor meserii. Onorabili să cheamă Winterkorn Antal, Klemens István și Honig Antal. Se zice, că cercetarea ce e în curs, va scoate la iveală amănunte senzaționale.

Un cutremur de pămînt, care a durat cinci minute, a produs mare panică alaltăieri noaptea în locuitorii orașului Neapol. Oamenii au sărit din culcușuri și cuprinși de groază alergau pe strade fără să știe încotro să se ducă. Deși cutremurul nu s'a repetat, toți bieții oameni au petrecut noaptea pe strade, neavînd curaj nici unul să intre în case. Întreg orașul s'odăna ca un lagăr. În împrejurimile orașului încă au fost sguduri de pămînt, dar' stricăciuni mai mari n'au cauzat.

Țarul și studentul. Se scrie din Petersburg, că într'una din zilele trecute Țarul eșind la preumblare cu sania, în apropiere de palatul de iarnă a observat, că un tînăr cam de 18 ani aleargă spre el cu mîinile ridicate. La început Țarul a tresărit de teamă, că nu cumva tînărul să fie vre-un atentator. Mai tîrziu însă a demandat surugului să oprească și a chemat la sine pe tînărul. Acesta cuprins de agitație și frică nu putea să se grăiască, până-ce Țarul agrăndindu-l afabil l'a îmbrăbatat să spună ce voește. A rugat apoi pe Țarul, să mijlocească a fi primit în școala de cadet, căci dorul cel mai ferbinte al seu e să servească Țarului ca oficer de marină. Țarul l'a întrebant de nume și l'a promis, că îl va ține în evidență. Când a pornit sania, Țarul a privit înapoi zîmbind afabil spre fericitul student.

Teatru-Edison (Chinematograf). Duminecă și Luni (2 și 3 Aprilie st. n.) va da în sala Musikverein reprezentațiuni chinomatografice electrotehnice M. Benkő, ale cărui producțiuni le-a privit cu ocaziunea expoziției millenare chiar și M. Sa. Programul promite a fi bogat și variat. Începutul la 8 ore seara. La 1/4 ore vor fi reprezentațiuni pentru copii. Detaliurile se vor da prin placate.

Rotschild — după geschäfturi. Filippinele nici nu sînt încă pe deplin cucerite, și casa Rotschild a și plecat să facă geschäft în departatele insule. Precum raportează ziarul englez »Daily News«, casa Rotschild va înființa în San-Francisco o mare bancă, cu menirea de a forma centrul operațiunilor financiare din Filippine. Capitalul de fondare al băncei e de cinci milioane dolari.

Statistica averilor îndatorate. Ministrul de agricultură, spre a se orienta asupra împovărării ipototecare a moșilor din țeară și spre a da publicului statistică detaliată în privința aceasta, a concretizat oficiului regnicolar de statistică să adune, prin mijlocirea conducătorilor de cărți funduare de pe la tribunale și județuri, toate datele referitoare la acest obiect.

A nebunit de jele după tatăl ei. Călătorii de pe linia ferată dintre Timișoara și Lugoj au fost zilele trecute martori la o scenă foarte îngrozitoare. În apropiere de Topolovet femeia Cicerici Maria, de origine din Belgrad, într'an arde de nebulie a voit să se arunce din tren pe fereastra cupeului. Abia a succes călătorilor să se rețină pe nefericita femeie dela executarea nebulului plan. Însoțitoarea ei spunea, că se reîntoarce dela înmormentarea tatălui nenorocitei și probabil, că jelea pentru pierderea lui s'e-i fi turburat mîntea.

»Les Tziganes« au dat earăși obiect de vorbit despre isprăvurile lor în Paris. Proprietarul unui restaurant de frunte, spre a face oaspeților plăcută petrecerea în restaurantul seu, a angajat un taraf de lăutari țigani din Ungaria. Faraonii însă, de când cu aventura lui Rigó Jancsi, avînd aproape toți auri de feți frumoși, mai mult trageau cu ochiul pe la cele parisiene frumoase, decât cu arcușul pe coarde; se purtau obraznic chiar și când umblau cu tasa după gologani printre mesele oaspeților. De aceea bărbații femeilor au declarat proprietarului, că nevestele lor nefiind ținute de cochetărie pe seama țiganilor, ei nu-i mai cercetează localul, dacă nu pune la reșon pe obraznicii lăutari. Proprietarul a făcut lăutarilor o orchestră înconjurată cu grătele dese, de unde se nu mai poată cocheta și le-a interzis și umblarea cu tasa. »Les Tziganes« s'au

simțit atinși în ambii și fără să anunțe proprietarului, a doua zi n'au mai mers să cânte. Nu numai, dar' primașul a tras în judecată pe proprietar, pentru-că interzicîndu-i umblarea cu tasa, l'a scurtaț în venite. Parchetul însă a osăndit pe primaș la 200 franci amendă, pentru violarea contractului, în care nu era stipulat dreptul de a umbla cu tasa după gologani pe la mesele oaspeților.

Știri mîrunte. Ziarul »Le Journal« susține a ști, că împărăteasa Germaniei va merge în Franca se facă cură la băile din Dinard.

— În Györgyfalva fiica adoptivă Catija a lui Toth Márton jucându-se cu foc și-a aprins hăinuțele și a ars scrum.

— Între Berlin și Paris se va introduce în curînd comunicațiune telefonică.

— În Suboțita zilerul Stefan Andrasici s'a îmbătat tun și a murit în otrăvire de alcool.

— În Nyiregyháza cojocarul I. Friderikus la o petrecere s'a îmbătat așa de tare, încât în calea spre casă a căzut în nămeții de zăpadă și a degerat.

— În comuna Madocsa de lângă Cincibiserici flăcăul Tarczal András a ucis pe tatăl seu despiciindu-i capul cu secura.

— În Mező-Telek din Bihor, doi băieți, unul de 9 ani și altul de 10, au ucis pe un camarad al lor, pentru-că nu voia să se mai joace cu ei.

ECONOMIE.

Impărțire de pădureți.

Vestim prin aceasta pe membrii Reuniunii noastre, cum și pe conducătorii școalelor de pomărit, că Vineri, în 7 Aprilie n., la orele 11 din zi se vor împărți prin subscrisul comitet mai multe mii de pădureți: meri, peri, pruni, gutui, frăgari etc. La împărțire vor avea întâietate școalele de pomărit ale școalelor noastre populare. Pădureții se iau în primire în amintita și șila ciasul numit din locușina subscrisului president (strada Schewis, peste drum dela grădina seminarială) pe lângă o simplă adevărînță.

Sibiu, 1 Aprilie n. 1899.

Comitetul central al »Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiuului«.

D. Comșa, V. Tordășianu, preș. secretar.

POSTA REDACȚIUNEL.

Dlul Dr. Z. în V. Se va publica. Bucuroș — bucuros!

Invitare de abonament

la

„TRIBUNA“.

Cu 1 Aprilie 1899 v. încep noue abonamente lunare, ouartale, semestrale și anuale.

Domnii abonenți sînt rugați a grăbi ou reînnoirea abonamentelor lor, pentru regulata expediție a foii.

Abonamentele se fao prin mandate postale și numai pentru un timp, care începe ou prima și se termină ou ultima lună, după stilul vechiu.

Abonamentul anual costă	14 fl. — cr.
Abonamentul semestral	7 fl. — cr.
Abonamentul trilunar	3 fl. 50 cr.
Abonamentul lunar costă	1 fl. 20 cr.

Este în interesul dlor abonenți, oa adresele să fie însemnate oăt se poate de corect și legibil. Domnii abonenți veohi sînt rugați a lipi pe mandatul postal adresa tipărită dela fășile, în oare li-s'a trimis „Tribuna“ până acum.

Administrațiunea

Sosiți în Sibiu.

În 1 Aprilie n. 1899.

Hotel »Imperatul Românilor«: Velicic, advocat din Chișineu; Zettel, inginer din Alba-Iulia; Bayer, forestier sup. din Cărbășoara; Szalanczy, proprietar din Armeni; Ince, notar din Török-St.-Miklós; Clompe, fabricant din Brașov; Sell din Stuttgart, Lustig din Alba-Iulia, comercianți.

Hotel »Neur-herer«: Dr. v. Frimmel din Viena; Ungvári cu soția, inginer din Arad.

Hotel »Meltzer«: Fleschin cu soția, notar din Porcești; Fenzel, croitor din Viena; Berger, comerciant din Tîrgul-Mureșului; Müller, brutar din Uioara; Maier, voiajor din Budapesta.

Pentru redacție și editură responsabile: Andreul Baltes. Proprietar: Pentru »Tipografia«, societate pe acțiuni: V. H. Draschnanft.

Prăvălia „Mercur“

societate comercială pe acții în Dej,

aduce la cunoștința on public român, că pentru sezonul de primăvară se poate căpăta cu cele mai modeste prețuri:

Stofe pentru dame indigene și franceze, cretone atlas-satinuri, batisturi în culori și desemnuri Diferite zephyruri, oxforturi și canafasuri. Tot soiul de pânză și chifone pentru albituri.

Stofe bărbătești indigene și engleze dela cele mai renumite fabrici.

Papuci (ghete) și galoci pentru bărbați, dame și copii.

Pălării pentru bărbați și copii în fașonurile cele mai noue și pălării preoțești. Plapoane de chașmir, atlas și rong mari și pentru copii. Foarte frumoase covoare de spargă, tapestri și persiane.

Mare deposit de bumbacuri de brodat, împletit și tot

Rum veritabil, englez, de Cuba și Jamaica.

Vinuri naturale de masă, friptură și desert.

Vinderea se face în mare și în detail cu cea mai mare promptitudine.

[86] 4-5

soiul de urz și bătut, alb galbin și colorat, direct importat din cele mai renumite fabrici din patrie și străinătate:

În brânza ferăriei:

Toate soiurile de penși și ruzi, precum și fer pentru unelte agricole. Unele pentru fauri, lăcătari și măsari. Diferite cupatoare și tinichea neagră și albă.

În băcănie:

O mulțime de soiuri de cafea, orezuri japoneze, italiene și indigene. Lumini de masă și biserică. Uleiuri de masline etc. Diferite culori în firnis în doze de 1/4, 1/2 și 1 chgr., feștea pentru padimenturi etc. Recusite de școală, tăbliț, caiete etc.

Direcțiunea.

Concurs.

„Cordiana“, institut de credit și de economii, societate pe acții în Foventea (Fófeld), ultima postă Ujegyház, publică **concurs** până la finea lui Maiu a. c. pentru aflarea unui bun **comptabil**, cu salariu anual de 500 fl. și cu perspectiva de avansare. Se cere ca aspirantul să cunoască bine limbile maghiară, română și germană, să fi terminat școala comercială și să fi făcut practică la vre-o bancă din țară. S'alătare și actul de naștere și de bună purtare.

[109] 2-4

Direcțiunea.

Se caută

un practicant de advocatură

pentru cancelaria unui avocat român din Sibiu. Condiții favorabile.

A se adresa la Basiliu Pop de Harșianu, avocat în Sibiu, strada Cisnădiei nr. 16.

[100] 3-3

Preț-curent

despre

Recusite de edilitate

(pentru construire de edificii).

Ediția cea mai nouă

bogat ilustrată. [113] 1-3

Se poate căpăta gratis și franco.

Anton Eichler,

Viena, IV/1, Belvedergasse.

500 florini

plătesc celui ce va mai căpăta vre-odată durere de dinți ori îi va mirosi gura după ce va folosi apa de dinți a lui Bartilla, o sticlă cu 35 cr. (Pentru pachetare 10 cr. deosebit). Erezii A. Bartilla (E. Winkler), Viena 19/1. Sommergasse 1. — Să se ceară pretutindenea apriat apa de dinți a lui Bartilla. Denunțări de falsificare vor fi bine plătite. La locurile unde nu se poate căpăta, trimit 7 sticle cu 2 fl. 60 cr franco; 16 sticle cu 4 fl. 50 cr franco. În Sibiu: la C. Müller, apotecar la „Vultur“, în Piața-mare și la apotecarul Henrich Piața-mică nr. 27. [111] 1-10

A apărut și se află de vânzare la „Tipografia“, societate pe acțiuni în Sibiu

Școalele din Blaj.

Studiu istoric

de

Nicolae Brânzeu,

profesor la liceul „I. C. Brătianu“ în Pitești.

Prețul 1 fl. v. a

Pentru porto postal încă 5 cr. mai mult.

Noroc trebuie să aibă omul!

Losurile I. clase dela a 4-a loterie de clasă reg. ung. sânt extradate și noi am început deja să satisfacem comandelor prenotate. Șanselor colosale de câștig avem să multumim, că noi primim comanda cele mai numeroase.

Norocul ne-a favorizat și mai nainte și tot asemenea ne-a favorizat și la tragerea losurilor din clasa 3 și 4, cu care ocazie principialul câștig de 80.000 și 90.000 coroane noi l-am solvit onora-ilor nostri clienți. În timp de 1 1/2 ani s'a câștigat cu losurile vândute de noi circa unu și jumătate milioane coroane.

Prin serviciul strict real și solid am câștigat noi marea încredere atât în țară, cât și afară de țară.

Rugăm dar' și pe clienții noi să ne onoreze cu încrederea această și prin comandarea unui los la noi să-și probeze norocul.

E consult dacă comanda se fac imediat, pentru-că noi apoi venim în plăcuta situație de a executa comanda prompt, dacă acele ni-se trimit cel mult până la 9 Aprilie a. c. Alcătuirea planului pentru a 4-a loterie de clasă reg. ung. este egală cu cea dela a treia loterie. Totalitatea câștigurilor ce se vor sorti în 6 clase este mai jos însemnată.

Prețurile asemenea au rămas aceleași și anume: pentru clasa I. un 1/2 los original fl. 6.—, 1/3 los original fl. 3.—, 1/4 los original fl. 1.50, 1/5 los original fl. —.75.

Prețul se poate trimite prin mandat postal, sau noi trimitem losurile cu rambursă.

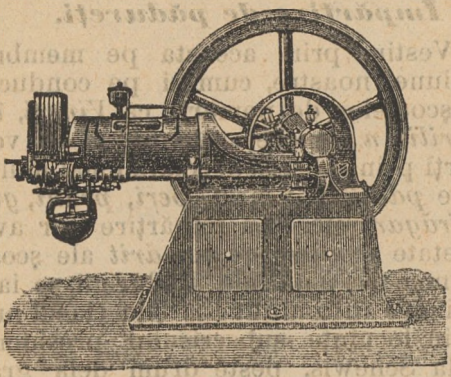
Cele 50.000 câștiguri ale loteriei de clase ungare sânt următoarele: Cel mai mare câștig în cas favorabil conform §. 9 al planului oficios este de 1,000.000 coroane. Special un premiu de 60.000 coroane.

1 câștig de coroane 400.000, 1 câștig de coroane 200.000, 2 câștiguri à 100.000 coroane: 200.000, 1 câștig à 90.000 coroane, 1 câștig à 80.000 coroane, 1 câștig à 70.000 coroane, 2 câștiguri à 60.000 coroane: 120.000, 1 câștig à 40.000 coroane, 5 câștiguri à 30.000 coroane: 150.000, 1 câștig à 25.000 coroane, 7 câștiguri à 20.000 coroane: 140.000, 3 câștiguri à 15.000 coroane: 45.000, 31 câștiguri à 10.000 coroane: 310.000, 67 câștiguri à 5000 coroane: 335.000, 3 câștiguri à 3000 coroane: 9000, 432 câștiguri à 2000 coroane: 864.000, 763 câștiguri à 1000 coroane: 763.000, 1238 câștiguri à 500 coroane: 619.000, 90 câștiguri à 300 coroane: 27.000, 31700 câștiguri à 200 coroane: 6.340.000, 3900 câștiguri à 170 coroane: 663.000, 4900 câștiguri à 130 coroane: 637.000, 50 câștiguri à 100 coroane: 5000, 3900 câștiguri à 80 coroane: 312.000, 2900 câștiguri à 40 coroane: 116.000, 50.000 câștiguri și premiu în sumă de coroane 13,160.000, care se vor sorti în șese clase și se vor solvi în bani gata, numai noroc trebuie să aibă omul! [94] 4-12

A. Török & Co.,

afacere de loterie internațională, prim-colecteure al loteriei de clase reg. ung.

Budapesta, Waitznering 4/A.

Important pentru toți!

Prin scutirea legală de dare a benzinelui pentru lucrări industriale, precum și pentru economie este renumitul nostru

motor original „Otto“

pentru benzin

cea mai ieftină putere motorică.

Langen & Wolf,

fabrică de motor,

Viena, X., Laxenburgerstrasse 53.

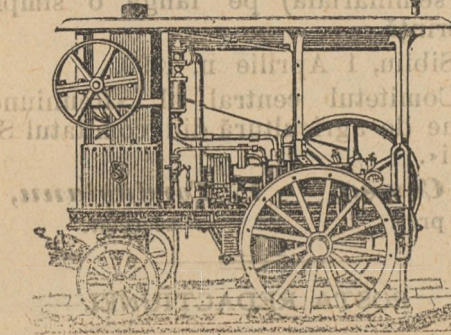
Locomobilul benzin „Otto“

este cea mai bună și cea mai ieftină putere motorică, pentru ori-care economi.

Fără mașinist, fără schintei, fără nici un pericol de foc.

Informațiuni, prospecte etc. gratis. [988] 46-52

Representant pentru Transilvania: Andreu Török, fabrică de mașini agricole, Sibiu.

Gratis

și franco trimite casa de artiele de modă

Weiner Mátyás,

Budapesta, IV., Str. Andrássy nr. 3.

marea colecțiune de mustre pentru primăvară și vară, care cuprinde asortiment bogat de stofe de cea mai frumoasă lână de oaie, precum și altele. [89] 4-4

Cel mai eficace mijloc de casă, pentru a regula mistuirea, pentru a produce o circulațiune regulată a sângelui, pentru a depărta părțile stricate și defectuoase ale sângelui (condițiunile esențiale pentru susținerea sănătății), precum și pentru delăturarea repede și sigură a boalelor de stomach d. e. lipsa de apetit, rigăitul, vânturi, greață, dureri de stomach și foale, sgărđ de stomach, îngrennarea stomachului cu buncate, flegmă, congestiuni de sange, hemoroide, boale femeiești, boale de intestine, este de 40 ani probat

Pentru mântuirea de ori-ce aprinderi, rani și umflături, se folosește cu succes sigur la inflamare, oprirea laptelui și întărirea pieptului (tăfelor) femeiești, la înțărare, la abscese, noduri, puroaie (Eiterpus'eln), carbuncule, la rani și sugei la degete, la înțărături, umflături, uime etc., de 50 ani probată

Alifia de casă de Praga

Balsamul de vieată al Dr. Rosa. din farmacia lui B. Fragner în Praga 203-III.

Acesta favorizează întreg actul mistuirei, produce un sange sănătos și curat și este un remediu de casă popular probat, sigur și extins. 1 sticlă 50 cr., 1 sticlă duplă 1 fl. Prin postă 20 cr. mai mult.

Vindecarea se face fără dureri prin influența alinătoare a alifiei. In doze à 25 și 35 cruceri. Pe postă plus 6 cr.

Atențiune! Fiecare se coară numai preparate originale din farmacia lui B. Fragner în Praga și să observe, ca toate părțile înveltoarei balsamului Dr. Rosa să fie provăzute cu alăturata marcă rotundă de sentire, asemenea toate părțile înveltoarei alifiei de casă de Praga poartă marca de sentire în trei unghiuri alăturată! Ori-cine îmi anunță o falsificare primește o remunerațiune! Mii de scrisori de recunoștință stau la dispoziție spre vedere. Depozite în farmaciile I. Török, Budapesta; A. Egger, Budapesta; apoi în Sibiu la E. Rumler, K. Müller și K. M. Herzberg. Depositul principal al producătorului **B. Fragner,** [658] 27-26 farmacie „la vulturul negru“ în Praga, colțul str. Spornier nr. 203. Expediții cu întoarcerea postei.

Zacherlin

Nu în cutie!

Veritabil numai în sticlă!

(cu numele „Zacherl“)

Acesta e

adevărat, sigurul, radical ajutor contra ori-cărei plage de insecte.

Se poate procura în Sibiu la domni:

Julius Ballmann	Emil Gleim	Franz Jahn Söhne	A. Reisch	Georg Serfözö
Johann Billes	A. R. Grell	Gustav Kessler	F. A. Reissenberger	Franz J. Wagner
„Concordia“, societate	G. W. Grohmann	Ludwig Kurovsky	Rudolf Schuster	Wilh. Wazek
comercială pe acții.	Gustav Gürtler	J. B. Missbacher	Josef Schwarz	Josef Zimmermann.
Ludwig Fuchs	Friedrich Homm	J. C. Molnar, apotecar	Carl Sebes	

În Făgăraș la domni: Joh. P. Hermann, J. János, Alex. Nehr, Remus G. Romonțianu von Romoneza, apotecar, Heinrich Schul.

În Cisnădie la domni: Gust. A. Binder, Math. Michael, Consum-Verein.

În Mediaș la domni: Carl Breckner, Joh. Buresch jun., Friedr. Jos. Guggenberger, Jul. Ipsen, Martin Schemmel.

Depozite se află în toate localitățile din Transilvania acolo unde sânt afișate placate despre Zacherlin.